

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2020-08-12
Besvaras senast
2020-08-26

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:1930 Konsekvenser efter valet i Belarus

Söndagens val i Belarus visar att landets president och diktator Alexandr Lukasjenko fått drygt 80 procent av rösterna. Detta enligt den belarusiska valkommissionen. Valresultatet ifrågasätts dock av både landets opposition och oberoende belarusiska valobservatörer, som pekar på omfattande valfusk.

Under hela valrörelsen har omfattande brott mot mänskliga rättigheter förekommit.

Enligt människorättsorganisationer ska över 1 300 personer ha gripits, bland dem oberoende valobservatörer och medarbetare till oppositionsledaren Svetlana Tichanovskaja.

Det finns även rapporter om internetstörningar och att oberoende valobservatörer hindrats att utföra sitt jobb eller till och med gripits. Organisationen för säkerhet och samarbete i Europas (OSSE) valövervakare fick en så sen inbjudan till landet att organisationen inte kunde utföra sitt uppdrag och fick tacka nej.

Valresultatet har nu lett till omfattande protester mellan demonstranter och polis och minst en person ska ha dött. I huvudstaden Minsk demonstrerade, enligt Süddeutsche Zeitung, upp till 100 000 personer.

I ett svar på en tidigare fråga (2019/20:490) från undertecknad skriver utrikesministern att "vi har inget intresse av att isolera det belarusiska folket. Vi anser att dialog och ett brett engagemang i frågor som ligger i vårt intresse är det mest effektiva sättet att utöva påverkan. Detta innebär inte att vi gör avkall på våra krav på respekt för mänskliga rättigheter och demokratisk utveckling i landet. Jag kan efter mitt besök i Minsk bekräfta att vår principfasta politik, kombinerad med dialog och engagemang, uppskattas av civilsamhälle och människorättsförsvarare i landet".

EU har i ett uttalande på måndagen riktat kritik mot våldet mot de belarusiska demonstranterna och uppmanar landets valmyndighet att publicera ett "resultat som återspeglar det belarusiska folkets val".

I ett uttalande från Utrikesdepartementet på måndagen kräver utrikesministern att myndigheterna omedelbart släpper samtliga personer som gripits i samband

med valet och att politiskt motiverade åtal läggs ned.

Vidare skriver man: "Vi förväntar oss att president Lukasjenko respekterar demokratiska principer och hörsamma folkets krav på förändring. Yttrande- och mötesfrihet måste garanteras och samtliga fall av valfusk och oegentligheter måste ges en oberoende utredning. Som ett första steg bör den belarusiska statsledningen inleda en genuin dialog med oppositionen.

Om Lukasjenko vägrar att lyssna på sitt folk och fortsätter den inslagna vägen mot fortsatt våld kommer detta att få konsekvenser för Sveriges relation med den politiska ledningen i Belarus. Detta kommer idag att framföras till den belarusiska ambassadören. Vi står i nära kontakt inom EU, bl a om vårt vidare agerande om president Lukasjenko vägrar att lyssna på sina medborgare."

I min tidigare fråga till utrikesministern, som refererats till ovan, svarar ministern att "Sverige behöver ha ändamålsenliga kontakter med officiella företrädare från Ryssland och Belarus" och "att isolera länderna vore sämre för vår säkerhet och för deras folk". Utifrån ministerns svar på frågan kan man dra slutsatsen att ytterligare sanktioner, utöver de sanktioner som EU har mot fyra individer och vapenembargot, inte är aktuella. Det styrker också det utrikesministern själv sa i Sveriges Radio efter sitt besök i Minsk den 25 november 2019 om att hon inte ansåg att sanktioner är rätt väg att gå för att bemöta en regim som auktoritärt styr landet.

När nu utrikesministern, i sitt uttalande efter valet, säger att "om Lukasjenko vägrar att lyssna på sitt folk och fortsätter den inslagna vägen mot fortsatt våld kommer detta att få konsekvenser för Sveriges relation med den politiska ledningen i Belarus", kan frågan om vilka konsekvenser som då är aktuella från den svenska sidan vara berättigad.

Jag vill därför fråga utrikesminister Ann Linde:

Vilka konsekvenser menar ministern kan vara aktuella från den svenska regeringens sida?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren